TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2005 m. rugsėjo 8 d.*

Sujungtose bylose C-544/03 ir C-545/03

dėl *Conseil d'État* (Belgija) 2003 m. gruodžio 8 d. Sprendimo, kurį Teisingumo Teismas gavo 2003 m. gruodžio 23 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą bylose

Mobistar SA (C-544/03)

prieš

Flérono komuną,

ir

Belgacom Mobile SA (C-545/03)

prieš

Schaerbeek komuną,

* Proceso kalba: prancūzų.

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas P. Jann, teisėjai K. Lenaerts, N. Colneric (pranešėjas), E. Juhász ir M. Ilešič,

generalinis advokatas P. Léger,

posėdžio sekretorė M.-F. Contet, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2005 m. sausio 20 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs rašytines pastabas, pateiktas:

— *Mobistar SA*, atstovaujamos advokatų Y. van Gerven, A. Valtery ir A. Desmedt,

— *Belgacom Mobile SA*, atstovaujamos advokatų H. De Bauw ir P. Carreau,

— Flérono komunos, atstovaujamos advokato M. Vankan,

— Schaerbeeck komunos, atstovaujamos advokato J. Bourtembourg,

— Belgijos vyriausybės, atstovaujamos A. Goldman ir E. Dominkovits,

— Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos H. G. Sevenster,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos J.-P. Keppenne, Shotter ir L. Ström van Lier,

išklausęs 2005 m. balandžio 7 d. posėdyje pateiktą generalinio advokato išvadą,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymai priimti prejudicinį sprendimą yra susiję su EB sutarties 59 straipsnio (po pakeitimo – EB 49 straipsnis) ir 1990 m. birželio 28 d. Komisijos direktyvos 90/388/EEB dėl konkurencijos telekomunikacijų paslaugų rinkose (OL L 192, 1990, p. 10) su daliniais pakeitimais, susijusiais su laisvosios konkurencijos telekomunikacijų rinkose įgyvendinimu, padarytais 1996 m. kovo 13 d. Komisijos direktyva 96/19/EB (OL L 74, 1996, p. 13, toliau – Direktyva 90/388), 3c straipsnio išaiškinimu.

2 Šie prašymai paduoti nagrinėjant du ginčus, kilusius tarp Belgijos judriojo telefono ryšio operatoriaus bendrovės *Mobistar SA* (toliau – *Mobistar*) ir bendrovės *Belgacom Mobile SA* (toliau – *Belgacom Mobile*). Šie operatoriai prašo panaikinti Flérono (Belgija) ir Schaerbeek (Belgija) komunų mokesčius, nustatytus atitinkamai už GSM antenas, stiebus ir bokštus arba išorines antenas.

3 2004 m. kovo 4 d. Teisingumo Teismo nutartimi bylos buvo sujungtos, kad kartu būtų vykdomos rašytinė ir žodinė proceso dalys bei priimamas sprendimas.

Teisinis pagrindas

4 EB sutarties 59 straipsnio pirmojoje pastraipoje skelbiama:

„Pagal toliau išdėstytas nuostatas Bendrijoje uždraudžiami laisvės teikti paslaugas apribojimai, taikomi valstybių narių nacionaliniams subjektams, kurie yra įsisteigę kitoje Bendrijos valstybėje negu valstybė, kurios subjektas yra asmuo, kuriam tos paslaugos teikiamos."

5 EB sutarties 86 straipsnio pirmojoje pastraipoje (po pakeitimo – EB 82 straipsnio pirmoji pastraipa) skelbiama:

„Kaip nesuderinamas su bendrąja rinka, draudžiamas bet koks vienos ar keleto įmonių piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi bendrojoje rinkoje arba didelėje jos dalyje, galintis paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą."

6 EB sutarties 90 straipsnyje (po pakeitimo – EB 86 straipsnis) skelbiama:

„1. Valstybės įmonėms bei įmonėms, kurioms valstybės narės suteikia specialias arba išimtines teises, valstybės narės nepriima naujų teisės aktų ir nepalieka galiojančiųjų, prieštaraujančių šioje Sutartyje nurodytoms taisyklėms, ypač toms taisyklėms, kurios yra nustatytos 12 straipsnyje ir 81–89 straipsniuose.

2. Įmonėms, kurioms patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas, arba pajamų gaunančioms monopolinėms įmonėms šioje Sutartyje nustatytos taisyklės, ypač konkurencijos, yra taikomos, jeigu jų taikymas nei teisiškai, nei faktiškai netrukdo atlikti patikėtų specialių uždavinių. Prekybos plėtojimui neturi būti daromas toks poveikis, kuris prieštarautų Bendrijos interesams.

3. Komisija užtikrina šio straipsnio nuostatų taikymą ir prireikus išleidžia valstybėms narėms skirtas atitinkamas direktyvas arba priima sprendimus."

7 Direktyvos 90/388 3a straipsnyje skelbiama:

„Be 2 straipsnio antroje dalyje apibrėžtų sąlygų, valstybės narės, kurios licencijose arba leidimuose nustato bendras sąlygas, susijusias su judriojo ir asmeninio ryšio sistemomis, užtikrina, kad:

i) licencijų išdavimo sąlygose nebūtų sąlygų, nepagrįstų esminiais reikalavimais, o tais atvejais, kai sistemos yra skirtos plačiajai visuomenei, – viešosios paslaugos reikalavimais, nustatytais prekybos taisyklėse 3 straipsnio prasme;

ii) judriojo telefono ryšio operatoriams išduodamų licencijų sąlygos garantuotų skaidrų ir nediskriminacinį fiksuoto ir judriojo telefono ryšio operatorių, turinčių bendrą įrangą, elgesį;

iii) licencijų išdavimo sąlygose nebūtų jokių nepagrįstų techninių apribojimų. Valstybės narės ypač neturi kliudyti turėti kelias licencijas arba riboti skirtingų technologijų, naudojančių skirtingus dažnius, pasiūlą, kai yra prieinama daugelio standartų įranga.

<...>"

8 Direktyvos 90/388 3c straipsnyje skelbiama:

„Valstybės narės užtikrina, kad bus panaikinti visi judriojo ir asmeninio ryšio sistemų operatoriams nustatyti apribojimai, susiję su jų nuosavos infrastruktūros sukūrimu, trečiųjų šalių infrastruktūros panaudojimu ir infrastruktūros, kitos įrangos ir vietų dalijimusi, jeigu jie šią infrastruktūrą naudoja veiklai, dėl kurios buvo išduota licencija arba leidimas."

9 Direktyvos 90/388 3b ir 3c straipsniai buvo nustatyti 1996 m. sausio 16 d. Komisijos direktyva 96/2/EB, iš dalies keičiančia Direktyvą 90/388/EEB, dėl judriųjų ir asmeninių ryšių (OL L 20, p. 59). Direktyvos 96/2/EB pirmoje konstatuojamojoje dalyje skelbiama:

„atsižvelgiant į tai, kad 1994 m. lapkričio 23 d. pranešime, susijusiame su Žaliosios knygos dėl judriojo ir asmeninio ryšio inicijuotomis konsultacijomis, Komisija apibrėžė pagrindinius veiksmus, vykdytinus siekiant sukurti būtiną teisės aktų sistemą, kad būtų išnaudotas šios ryšio priemonės potencialas; kadangi ji primygtinai siekė kuo skubiau panaikinti visas sektoriuje išlikusias išimtinės ir specialias teises visiškai taikant Bendrijos konkurencijos taisykles ir, esant reikalui, pakeisti Direktyvą 90/388 <...>, paskutinį kartą pakeistą Direktyva 95/51/EB <...>; kadangi ji siekė panaikinti judriojo ryšio operatoriams, siekiantiems vykdyti veiklą, kuriai reikalingos licencijos arba leidimai, apribojimus laisvai naudoti ir plėsti jų tinklą, įskaitant teisę laisvai pasirinkti atitinkamą infrastruktūrą; kadangi ji manė, jog būtina imtis tokių veiksmų siekiant panaikinti esančius konkurencijos iškraipymus, ypač siekiant leisti šiems operatoriams valdyti savo sąnaudas."

10 Šios direktyvos ketvirtoje konstatuojamojoje dalyje skelbiama:

„atsižvelgiant į tai, kad keletas valstybių narių jau atvėrė tam tikrų judriojo telefono ryšio paslaugų rinką konkurencijai ir šioms paslaugoms nustatė licencijavimo sistemas; kadangi vis dėl to daugelyje valstybių narių licencijos išduodamos ribojant diskrecijos pagrindu arba operatoriams, konkuruojantiems su telekomunikacijų organizacijomis, taikomi techniniai apribojimai, pavyzdžiui, draudimas naudoti skirtingą infrastruktūrą nei ta, kurią teikia šios organizacijos; <...>"

11 Minėtos direktyvos šešioliktoje konstatuojamojoje dalyje nurodoma:

„<...> kadangi taip pat judriojo ryšio operatoriams taikomi apribojimai steigti savo nuosavą infrastruktūrą ir naudoti trečiųjų šalių infrastruktūras lėtina judriojo ryšio paslaugų plėtrą, ypač kadangi norint turėti veiksmingą galimybę skambinti ir priimti skambučius GSM tinkle esant užsienyje Europos mastu būtina bendra signalizavimo sistema, ir kadangi ne visos telekomunikacijų organizacijos Bendrijoje šią technologiją šiuo metu siūlo;

kadangi tokie apribojimai teikti ir naudoti infrastruktūras apriboja kitose valstybėse narėse įsisteigusiems operatoriams teikti judriojo ir asmeninio ryšio paslaugas ir todėl yra nesuderinami su Sutarties 90 straipsniu, siejant jį su 59 straipsniu; kadangi kliudoma atsirasti konkurencijai judriojo telefono ryšio balso paslaugų teikimo srityje, nes telekomunikacijų organizacijos nesugeba patenkinti judriojo telefono ryšio operatoriaus prašymo dėl infrastruktūros arba jį gali patenkinti tik apmokestindami pagal tarifus, kurie nėra orientuoti į nagrinėjamų tinklo elementų sąnaudas, šie apribojimai neišvengiamai sudaro palankesnes sąlygas telekomunikacijų organizacijoms, teikiančioms fiksuoto telefono ryšio paslaugas, ir kurioms dauguma valstybių narių išsaugo išimtines teises; kadangi apribojimas teikti ir naudoti infrastruktūrą yra Sutarties 90 straipsnio, siejant jį su 86 straipsniu, pažeidimas; kadangi todėl valstybės narės turi panaikinti šiuos apribojimus ir, pateikus prašymą, be diskriminacijos suteikti atitinkamiems judriojo telefono ryšio operatoriams, siekiantiems steigti savo nuosavą infrastruktūrą, prieigą prie ribotų išteklių, įskaitant radijo dažnius."

12 1997 m. balandžio 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 97/13/EB dėl bendrųjų leidimų ir individualių licencijų išdavimo telekomunikacijų paslaugų srityje

bendrųjų principų (OL L 117, p. 15) 11 straipsnio 1 dalyje „Mokesčiai ir apmokėjimas už individualias licencijas" skelbiama:

„Valstybės narės užtikrina, kad bet kokie iš įmonių reikalaujami su leidimų gavimo procedūromis susiję mokesčiai būtų skirti tik individualių licencijų išdavimo, administravimo, kontrolės ir įgyvendinimo procedūrų administracinėms sąnaudoms padengti. Mokestis už individualią licenciją turi būti proporcingas atliktam darbui, o informacija apie jį pakankamai išsamiai paskelbta ir lengvai prieinama."

13 Nuo 2003 m. liepos 25 d. Direktyva 90/388 ir Direktyva 97/13 buvo panaikintos atitinkamai 2002 m. rugsėjo 16 d. Komisijos direktyva 2002/77/EB dėl konkurencijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų rinkose (OL L 249, p. 21) ir 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) (OL L 108, p. 33), kurios yra vėlesnės nei nagrinėjamos pagrindinės bylos.

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

Byla C-544/03

14 1998 m. sausio 27 d. posėdyje Flérono komunos taryba nustatė mokestį už GSM bokštus, stiebus ir antenas. Mokestis buvo nustatytas trejiems metams: nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2000 m. gruodžio 31 dienos. Mokestis siekė 100 000 BEF už bokštą, stiebą arba anteną – jį turėjo sumokėti jų savininkas.

15 1999 m. balandžio 12 d. *Mobistar* paprašė *Conseil d'État* panaikinti minėtą mokestį.

16 Savo ieškinio pagrinduose dėl panaikinimo, kuriuos *Mobistar* pateikė siekdamas pagrįsti savo ieškinį, jis, be kita ko, teigia, kad šis ginčijamas mokestis nustato jo judriojo ryšio tinklo plėtros apribojimą, kuris draudžiamas pagal Direktyvos 90/388 3c straipsnį.

17 Manydamas, kad negali priimti sprendimo dėl šio ieškinio pagrindo pagrįstumo netaikydamas Bendrijos teisės normos, dėl kurios kyla aiškinimo problema, ir kad taip pat kyla klausimas dėl ginčijamo mokesčio atitikties EB 49 straipsniui, *Conseil d'État* nusprendė atidėti bylos nagrinėjimą ir Teisingumo Teismui pateikti šiuos klausimus:

„1. Ar (EB) 49 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kaip nedraudžiantis nacionalinėms valdžios institucijoms arba vietinės valdžios institucijoms priimti teisės aktų, kuriais nustatomas mokestis, susijęs su judriojo telefono ir asmeninio ryšio infrastruktūra, naudojama teikiant paslaugas, kurioms reikalingos licencijos arba leidimai?

2. Ar Direktyvos 90/388 <...> 3c straipsnis, kuriuo siekiama panaikinti „visus apribojimus", turi būti aiškinamas taip, kaip nedraudžiantis nacionalinėms valdžios institucijoms arba vietinės valdžios institucijoms priimti teisės aktų, kuriais nustatomas mokestis judriojo telefono ir asmeninio ryšio infrastruktūrai, naudojamai vykdant veiklą, kuriai reikalingos licencijos arba leidimai?"

Byla C-545/03

18 1997 m. spalio 8 d. posėdyje Schaerbeek komunos taryba patvirtino mokestį už išorines antenas, kuris pakeitė neseniai tos pačios komunos tarybos priimtą mokestį už parabolines antenas. Išorinių antenų metinis mokestis buvo nustatytas 1997–1999 metais. Išorine antena reikia laikyti ne tik parabolines antenas, bet ir judriojo telefono ryšio rėlines arba kitokias antenas. Nustatytas mokesčio dydis – 100 000 BEF už kiekvieną judriojo telefono ryšio rėlinę anteną ir 5 000 BEF – už kiekvieną parabolinę arba kitokią anteną.

19 1997 m. gruodžio 19 d. *Belgacom Mobile* paprašė *Conseil d'État* panaikinti minėtą mokestį.

20 Vienas iš pagrindų, pateiktas siekiant pagrįsti ieškinį, yra susijęs su Bendrijos nuostatų dėl aukštos kokybės judriojo telefono ryšio tinklo, kuriam netaikomas apribojimas, ypač Direktyvos 90/388 3c straipsnis, steigimo pažeidimu.

21 Taip pat manydamas, kad jis negali priimti sprendimo dėl šio ieškinio pagrindo pagrįstumo netaikydamas Bendrijos teisės normos, dėl kurios kyla aiškinimo klausimas, *Conseil d'État* nusprendė pagal EB 234 straipsnį pateikti du prejudicinius klausimus, tapačius pateiktiesiems byloje C-544/03.

Dėl prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį

22 2005 m. gegužės 2 d. Nyderlandų vyriausybė Teisingumo Teismui pateikė prašymą dėl žodinės proceso dalies atnaujinimo pagal Procedūros reglamento 61 straipsnį.

23 Siekdama pagrįsti prašymą ši vyriausybė iš esmės tik nurodo, kad savo išvadose generalinis advokatas pasiūlė atsakymą grįsti pagrindais, skirtingais nei tie, kuriais remiasi prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikęs teismas, t. y. Direktyva 97/13, dėl kurios visos šalys nei rašytinėse pastabose, nei teismo posėdyje pateiktose pastabose visiškai išsamiai nediskutavo. Ši vyriausybė nori pateikti savo pastabas.

24 Šiuo klausimu primintina, kad Teisingumo Teismas, išklausęs generalinį advokatą arba šalių prašymu, gali priimti nutartį dėl žodinės proceso dalies atnaujinimo, vadovaudamasis Procedūros reglamento 61 straipsniu, jeigu jis mano, kad yra pakankamai informuotas arba byla turi būti išspręsta remiantis argumentu, dėl kurių šalys nediskutavo (žr. 2000 m. vasario 4 d. Nutarties *Emesa Sugar*, C-17/98, Rink. p. I-665, 18 punktą; 2002 m. vasario 19 d. Sprendimo *Wouters ir kiti*, C-309/99, Rink. p. I-1577, 42 punktą ir 2004 m. kovo 30 d. Sprendimo *Alabaster*, C-147/02, Rink. p. I-3101, 35 punktą).

25 Tačiau nagrinėjamoje byloje Teisingumo Teismas, išklausęs generalinį advokatą, mano, kad turi visus duomenis, reikalingus atsakyti į šioje byloje pateiktus klausimus, ir kad šie duomenys buvo aptarti proceso metu. Todėl prašymas atnaujinti žodinę proceso dalį yra atmestinas.

Dėl pirmojo klausimo

26 Pirmuoju klausimu prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikęs teismas nori sužinoti, ar EB sutarties 59 straipsnis (po pakeitimo – EB 49 straipsnis) draudžia priimti nacionalinės valdžios arba vietinės valdžios institucijos taisykles, kuriomis nustatomas mokestis už judriojo telefono ir asmeninio ryšio infrastruktūrą, naudojamą teikti paslaugas, kurioms reikalingos licencijos arba leidimai.

27 Nors pagal šiuo metu galiojančias Bendrijos taisykles tiesioginiai mokesčiai savaime nepatenka į Bendrijos kompetencijos sritį, vis dėlto valstybės narės, įgyvendindamos savo turimą kompetenciją, turi atsižvelgti į Bendrijos teisę (žr. 1995 m. vasario 14 d. Sprendimo *Schumacker*, C-279/93, Rink. p. I-225, 21 punktą; 2002 m. lapkričio 21 d. Sprendimo *X ir Y*, C-436/00, Rink. p. I-10829, 32 punktą ir 2004 m. kovo 11 d. Sprendimo *De Lasteyrie du Saillant*, C-9/02, Rink. p. I-2409, 44 punktą).

28 Laisvės teikti paslaugas srityje Teisingumo Teismas jau nusprendė, kad šią laisvę ribojantis nacionalinis mokestis gali būti draudžiamas, nesvarbu, ar jį priima pati valstybė narė, ar vietinės valdžios institucija (žr. 2001 m. lapkričio 29 d. Sprendimo *De Coster*, C-17/00, Rink. p. I-9445, 26 ir 27 punktus).

29 Pagal Teisingumo teismo praktiką Sutarties 59 straipsnis reikalauja ne tik panaikinti bet kokią paslaugų teikėjų, įsisteigusių kitoje Bendrijos valstybėje narėje, diskriminaciją dėl pilietybės, tačiau taip pat panaikinti bet kokį apribojimą, net jeigu jis vienodai taikomas tiek nacionaliniams paslaugų teikėjams, tiek teikėjams, įsisteigusiems kitose valstybėse narėse, jeigu šis apribojimas draudžia arba labiau riboja

teikėjo, įsisteigusio kitoje valstybėje narėje, kurioje jis teisėtai teikia savo analogiškas paslaugas, veiklą (1994 m. rugpjūčio 9 d. Sprendimo *Vander Elst*, C-43/93, Rink. p. I-3803, 14 punktas; minėto sprendimo *De Coster* 29 punktas).

30 Be to, Teisingumo Teismas jau nusprendė, kad minėtam 59 straipsniui prieštarauja toks nacionalinių taisyklių taikymas, kai paslaugas tarp valstybių narių teikti tampa sudėtingiau, nei jas teikti vienos valstybės narės viduje (minėto sprendimo *De Coster* 30 punktas ir jame nurodyta teismų praktika bei 39 punktas).

31 Tačiau Sutarties 59 straipsnis netaikomas mokesčiams, dėl kurių teikiant aptariamas paslaugas atsiranda tik papildomų sąnaudų ir kurie daro poveikį pačiam paslaugų teikimo tarp valstybių narių ir valstybės narės viduje būdui.

32 Dėl to, ar vietinės valdžios institucijų gaunami mokesčiai, kaip ir nagrinėjami šiose pagrindinėse bylose, yra su minėtu EB 59 straipsniu nesuderinamas apribojimas, pažymėtina, kad tokie mokesčiai yra vienodai taikomi visiems judriojo telefono ryšio įrangos, esančios atitinkamo vietos savivaldos organo teritorijoje, savininkams ir kad užsienio operatoriams šie mokesčiai – nei faktiškai, nei teisiškai – nedaro didesnio poveikio nei vietos operatoriams.

33 Nagrinėjami mokesčiai taip pat labiau neapsunkina nei paslaugų teikimo tarptautiniu lygmeniu, nei valstybės viduje. Aišku, nustačius mokesčius už bokštus, stiebus ir antenas gali padidėti judriojo telefono ryšio iš užsienio į Belgiją tarifai, ir atvirkščiai. Taigi mokestis gali daryti tokį patį poveikį vidaus telefono ryšio paslaugų tarifams.

34 Reikia papildyti, kad iš bylos medžiagos neišplaukia, jog vietos mokesčių kaupiamasis poveikis trukdo laisvai teikti judriojo telefono ryšio paslaugas tarp kitų valstybių narių ir Belgijos Karalystės.

35 Į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Sutarties 59 straipsnis (po pakeitimų – EB 49 straipsnis) neprieštarauja tam, kad nacionalinės valdžios arba vietinės valdžios institucija nustatytų mokestį už judriojo telefono ir asmeninio ryšio infrastruktūrą, naudojamą teikti paslaugas, kurioms reikalingos licencijos arba leidimai, taikomą vienodai tiek nacionaliniams paslaugų teikėjams, tiek kitų valstybių narių teikėjams bei darantį vienodą poveikį paslaugų teikimui valstybės narės viduje bei tarp valstybių narių.

Dėl antrojo klausimo

36 Antruoju klausimu prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikęs teismas iš esmės klausia, ar mokesčiams už judriojo telefono ryšį taikomas Direktyvos 90/388 3c straipsnis.

37 Preliminariai konstatuotina, kad ryšio infrastruktūros mokesčiai renkami ne dėl licencijos išdavimo. Taigi Direktyva 97/13, kuria teismo posėdyje remiasi *Mobistar*, netaikytina faktinėms šios bylos aplinkybėms.

38 Dėl Direktyvos 90/388 visų pirma konstatuotina, kad 3c straipsnio tekstas tiek, kiek jis nustato judriojo ir asmeninio ryšio sistemų operatoriams nustatytų „bet kokių apribojimų", susijusių su infrastruktūra, panaikinimą, neatmeta galimybės, kad pirma nurodyti apribojimai taip pat susiję su mokesčiais už judriojo telefono ryšio infrastruktūrą.

39 Aiškinant Bendrijos teisės nuostatą, reikia atsižvelgti ne tik į jos tekstą, bet ir į kontekstą bei teisės akto, kuriame ji nustatyta, tikslus (be kita ko, žr. 1983 m. lapkričio 17 d. Sprendimo *Merck*, 292/82, Rink. p. 3781, 12 punktą; 1984 m. vasario 21 d. Sprendimo *St. Nikolaus Brennerei*, 337/82, Rink. p. 1051, 10 punktą ir 2005 m. birželio 7 d. Sprendimo *Vereniging voor Energine, Miliau en Water ir kt.*, C-17/03, Rink. p I-4989, 41 punktą).

40 Pirminėje Direktyvos 90/388 redakcijoje buvo numatyta, kad valstybės narės turi panaikinti visas specialias arba išimtines teises, suteiktas teikiant telekomunikacijų paslaugas, tačiau į jos taikymo sritį nebuvo įtrauktos judriojo telefono ryšio paslaugos. Siekiant išplėsti jos apimtį ir įtraukti judriojo telefono ir asmeninio ryšio paslaugas, ji buvo iš dalies pakeista Direktyva 96/2.

41 Ši direktyva skirta nustatyti teisės aktų sistemą, leidžiančią panaudoti judriojo telefono ir asmeninio ryšio galimybes, kuo anksčiau panaikinant visas išimtines ir specialiąsias teises, pašalinant apribojimus judriojo telefono ryšio operatoriams, norintiems užsiimti veikla, kuriai reikalinga licencija arba leidimas, laisvai naudoti ir plėsti minėtus tinklus, taip pat pašalinant konkurencijos iškraipymus ir leidžiant šiems operatoriams valdyti savo sąnaudas (žr. 2001 m. spalio 16 d. Sprendimą, *Komisija prieš Graikiją*, C-396/99 ir C-397/99, Rink. p. I-7577, 25 punktą ir 2003 m. gegužės 22 d. Sprendimo *Connect Austria*, C-462/99, Rink. p. I-5197, 96 punktą).

42 Direktyva 96/2 yra pagrįsta EB sutarties 90 straipsnio 3 dalimi. Iš to aišku, kad Direktyvos 90/388 3c straipsnis taikomas tik tiems apribojimams, kurie nesuderinami su Sutarties 90 straipsniu.

43 Pagal Direktyvos 96/2 šešioliktą konstatuojamąją dalį ji buvo priimta atsižvelgiant į situaciją, kai konkurencijai judriojo telefono ryšio paslaugų teikimo srityje buvo kliudoma, nes telekomunikacijų organizacijos negalėjo patenkinti judriojo telefono

ryšio operatoriaus prašymo suteikti infrastruktūrą, ir kad dauguma valstybių narių šioms organizacijoms išsaugojo išimtines teises. Turėdama omeny, kad apribojimas teikti ir naudoti infrastruktūrą yra EB sutarties 90 straipsnio, siejant jį su EB sutarties 86 straipsniu, pažeidimas, Komisija padarė išvadą, jog valstybės narės turi panaikinti šiuos apribojimus ir atitinkamiems judriojo ryšio telefono operatoriams, siekiantiems įsteigti savo nuosavą infrastruktūrą, pateikus prašymą be diskriminacijos suteikti prieigą prie ribotų išteklių.

44 Iš to matyti, kad Direktyvos 90/388 3c straipsnyje nustatyti apribojimai turi šiuos bruožus: pirma, ryšį su istorinių operatorių turimomis išimtinėmis ir specialiosiomis teisėmis ir, antra, tai, kad padėtį galima ištaisyti, suteikiant be diskriminacijos prieigą prie būtinų ribotų išteklių.

45 Taigi ji taikoma apribojimams, nustatytiems, pavyzdžiui, Direktyvos 96/2 ketvirtoje konstatuojamojoje dalyje, t. y. apribojimui išduoti licencijas diskrecijos pagrindu arba techninių apribojimų taikymui išduodant licencijas operatoriams, konkuruojantiems su telekomunikacijų organizacijomis, pavyzdžiui, draudimui naudoti skirtingą infrastruktūrą nei ta, kuri buvo suteikta šios organizacijos.

46 Be to, į apribojimo sąvoką specifine Direktyvos 90/388 3c straipsnio prasme patenka tik priemonės, kurios daro didelį poveikį konkurencijai.

47 Kita vertus, Direktyvos 90/388 3c straipsnis netaikomas nacionalinėms priemonėms, kurios vienodai taikomos visiems judriojo telefono ryšio operatoriams ir – tiesiogiai

arba netiesiogiai – naujų konkuruojančių operatorių nenaudai nesudaro palankesnių sąlygų operatoriams, turintiems arba turėjusiems specialias arba išimtines teises.

48 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi užtikrinti, kad pagrindinėse bylose tenkinamos šios sąlygos.

49 Atlikdamas tyrimą prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikęs teismas turi patikrinti mokesčių sukeliamas pasekmes, ypač atsižvelgdamas į tą laiką, kuomet kiekvienas aptariamas operatorius įėjo į rinką. Gali pasirodyti, kad operatoriai, turintys arba turėję specialias arba išimtines teises, gali pasinaudoti kitų operatorių situacija, leidžiančia jiems amortizuoti savo tinklo steigimo sąnaudas. Be to, tai, kad į rinką įeinantiems operatoriams taikomi viešosios paslaugos įpareigojimai, įskaitant teritorinio padengimo įpareigojimą, gali jiems sudaryti, kiek tai susiję su jų sąnaudų valdymu, nepalankias sąlygas, palyginti su istoriniais operatoriais.

50 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad mokesčiams už judriojo telefono ryšio infrastruktūrą netaikomas Komisijos direktyvos 90/388/EEB 3c straipsnis, išskyrus atvejus, kai šie mokesčiai – tiesiogiai arba netiesiogiai – naujų operatorių nenaudai sudaro palankesnes sąlygas operatoriams, turintiems arba turėjusiems specialias arba išimtines teises, ir turi didelį poveikį konkurencijai.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

51 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų

klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. **Sutarties 59 straipsnis (po pakeitimų – EB 49 straipsnis) turi būti aiškinamas taip, kaip nedraudžiantis nacionalinėms arba vietinės valdžios institucijoms nustatyti mokestį už judriojo telefono ir asmeninio ryšio infrastruktūrą, naudojamą teikti paslaugas, kurioms reikalingos licencijos arba leidimai, taikomą vienodai tiek nacionaliniams paslaugų teikėjams, tiek kitų valstybių narių teikėjams bei darantį vienodą poveikį paslaugų teikimui valstybės narės viduje bei tarp valstybių narių.**

2. **Mokesčiams už judriojo telefono ryšio infrastruktūrą 1990 m. birželio 28 d. Komisijos direktyvos 90/388/EEB dėl konkurencijos telekomunikacijų paslaugų rinkose su daliniais pakeitimais, susijusiais su laisvosios konkurencijos telekomunikacijų rinkose įgyvendinimu, padarytais 1996 m. kovo 13 d. Komisijos direktyva 96/19/EB, 3c straipsnis netaikomas, išskyrus atvejus, kai šie mokesčiai – tiesiogiai arba netiesiogiai – naujų operatorių nenaudai sudaro palankesnes sąlygas operatoriams, turintiems arba turėjusiems specialias arba išimtines teises, ir turi didelį poveikį konkurencijai.**

Parašai.